

Začne se dobrovolně. A pak vás přinutí.

Senátorka jde proti občance v telefonu

- editor007 | 25. ledna 2024

ČESKO: Digitalizace bere lidem osobní svobodu, uvedla senátorka a jedna z hlavních iniciátorů návrhu práva být offline, Jitka Chalánková, v pořadu Prostor pro dva s ekonomkou Markétou Šichtařovou. Lidé by si podle členky horní komory Parlamentu měli uvědomit, že pouze platba v hotovosti je vyjádřením absolutní svobody. V tomto kontextu nesmí dojít ke zrušení české koruny a přijetí společné evropské měny. Varovala také před občanským průkazem v mobilu a zneužití osobních dat.

Jitka Chalánková spolu s dalšími kolegy v horní komoře předložila návrh zakotvit do ústavy právo občana zůstat offline. Návrh již prošel prvním čtením. „V poslední době při ochraně základních lidských práv a svobod, i v době covidové, jsem viděla, že lidská práva a svobody člověka jsou neustále postupně oklešťovány. A téma postupné digitalizace života člověka, občana, která mu může brát jeho osobní svobody, osobní rozhodování, jsem začala považovat za velmi důležité. Sleduji, že postup ztráty svobod člověka tu je,“ vysvětluje v rozhovoru senátorka důvody své iniciativy.

Výhrady má proto i k novince, kdy lidé mohou mít občanský průkaz ve svých mobilních telefonech, která se zřejmě brzy stane povinností pro všechny. „Vnímám to jako průzkum bojem, kdy se něco nabízí jako dobrovolné, ale postupně se z toho stává povinnost. Nejsem úplně sama, kdo ze senátorek a senátorů vidí, že propojování možného sledování pohybu člověka, jeho činnosti a aktivit je i tímto způsobem možné. Nejsem sama, kdo na to v Senátu upozorňuje,“ pokračuje Chalánková.

Nejde však o první pokus Chalánkové prosadit právní normu, která by zakotvovala právo být offline. Senát již dříve stejný návrh zamítl. Jeho součástí byla také ústavní ochrana hotovostních plateb a ochrana spotřebitele. „Neprošel Senátem o jediný hlas. Vytýkali nám, že to není šířeji pojaté, tak jsme pracovali celý další rok a pojali jsme toto právo na platby v hotovosti jako podmnožinu toho šíře pojatého práva být offline,“ přiblížila politička.

Vlajkovou lodí celého návrhu je to, že občan má právo jednat za sebe zejména s institucemi státu bez povinnosti využívat k tomu prostředníka, ať je to banka nebo mobilní operátor. „Protože tím svá data svěruje a při veškeré argumentaci o ochraně dat je prokázáno, že neexistuje stoprocentní záruka, že nemohou být tyto systémy nabourány,“ upozorňuje politička.

Právo offline chrání před zvůli státu

Podle Chalánkové i návrh na právo zůstat offline vychází z toho, aby vláda v budoucnu nemohla takto zneužít osobní informace a blokovat online práva osob. Poukázala na příklad z Kanady, kdy řidičům kamionů, kteří protestovali proti vládě v období covidu, byly zablokovány bankovní účty.

Vrátila se k tomu, že stejně tak podstatné je, aby ústavním právem bylo platit hotovostí. „Kromě toho, že nám někdo říká, že se jedná pouze o pokrok, vidíme i ta rizika, ty negativní stránky tohoto tzv. pokroku, proto se domníváme, že právo na zachování platby v hotovosti by do ústavy mělo patřit,“ uvedla.

Odmítá argumenty, že hotovost je dávno přežitek. „Myslím, že si lidé možná ani neuvědomují, o co vlastně jde. Jednak je hotovost určité vyjádření hodnoty a lidé by si měli uvědomit, že pouze platba v hotovosti je vyjádřením absolutní svobody. Není možné žádným jiným způsobem zachovat tuto

svobodu, jak se rozhodne, co si kde koupí. To je určitě to nejdůležitější," zdůraznila senátorka.

Zde ji doplnila ekonomka Markéta Šichtařová, že hotovost je hráz proti měnové reformě: „Lidé velmi často nevnímají, jak je zrušení hotovosti nebezpečné. Ne snad proto, že by bylo důležité mít ty bankovky v peněžence, ale proto, že jejich samotná existence, to, že mohou mít ty bankovky, je důležitá hráz proti měnové reformě. Možnost útěku do fyzických bankovek je dostatečnou hrází proti tomu," sdělila.

V tomto kontextu by bylo i chybou přijetí eura, jelikož ze stávajících kroků evropské centrální banky vše nasvědčuje tomu, že bychom velmi brzy přišli o naši hotovost a došlo by k zavedení digitálních měn centrální banky. „Vidíme, že jsou zde určité politické tlaky na přijetí eura, to je velice riziková záležitost. Je tu riziko i digitální měny. Vláda by měla především sledovat občany, poslední průzkumy ukazují, že občané si přejí zachovat korunu, že nechtějí přijmout euro. Vláda by se měla zachovat skutečně tak, aby slyšela hlasy občanů i odbornou debatu. Nejsme na tom tak, abychom mohli euro nyní přijmout, je tam spousta problémů, které by české občany poškodily," uvedla senátorka Chalánková.

ZDROJ: PL